

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

testpapers.co.za

SENIOR FASE

GRAAD 9

NOVEMBER 2012

**EKONOMIESE- EN BESTUURSWETENSKAPPE
MEMORANDUM**

PUNTE: 100

Hierdie memorandum bestaan uit 6 bladsye.

VRAAG 1**/10/****(LU1AS1; LU1AS2; LU2AS1; LU2AS3; LU3AS1; LU3AS4; LU4AS1; LU4AS3)**

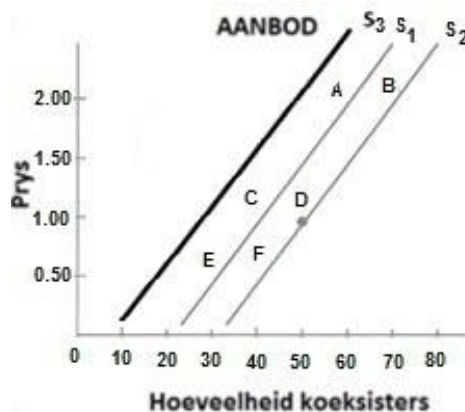
1.1	1.1.1	C	publieke maatskappy	✓	(1)
	1.1.2	B	private maatskappy	✓	(1)
	1.1.3	C	klein, medium en mikro-ondernemings.	✓	(1)
	1.1.4	A	handelsurplus	✓	(1)
	1.1.5	B	Bates minus Laste is gelyk aan Eienaarsbelang.	✓	(1)

1.2	1.2.1	E	(1)	1.2.4	F	(1)
	1.2.2	G	(1)	1.2.5	D	(1)
	1.2.3	B	(1)			

[10]**VRAAG 2 (LU1AS3)****/15/**

2.1	2.1.1	Geen verandering in vraag, slegs in hoeveelheid aangevra	✓✓	(2)
	2.1.2	Daling in vraag, weens 'n verandering in die prys van vervangingsproduk	✓✓	(2)
	2.1.3	Daling in vraag, weens 'n verandering in verbruikersvoorkeur	✓✓	(2)
	2.1.4	Styging in vraag, weens die verbruiker se verwagting	✓✓	(2)

2.2

2.2.1	Verhoging/Styging. 'n Styging van die prys bring 'n styging in die aanbod mee	✓✓	(2)
2.2.2	(S ₃ - Antwoord aangedui op grafiek)		(2)
2.3	Invoere bring goedere wat 'n land nie produseer nie, of 'n tekort aan het, die land binne.	✓	(1)
2.4	Uitvoere bring buitelandse-valuta die land binne en stimuleer die ekonomie	✓	(1)
2.5	Die buitelandse sektor sluit in ekonomiese aktiwiteit (die buitelandse handel) en ekonomiese deelnemers buite die grense van die land	✓	(1)

[15]

VRAAG 3 (LU2AS1)**/12/**

- 3.1 'n Begrotingstekort word geskep wanneer die regering meer geld spandeer as wat dit ontvang. ✓
Dit beteken regeringuitgawes oorskry sy inkomste ✓ (2)
-
- 3.2 Regering kan:
- belasting verminder ✓
 - kortings toestaan ✓
 - staatsbesteding verhoog. ✓ (Enige 2) (2)
-
- 3.3 Laer produktiwiteit veroorsaak 'n minder winsgewende besigheid . Dit beteken dat uiteindelik die besigheid sal hê om sy werkmag te verminder of naby heeltemal te sluit ✓✓
Die inkomste van so 'n besigheid gaan verlore vir die ekonomie asook die inkomste van die huishoudings wat afhanklik is van die besigheid vir hulle salarisse en lone ✓✓
(Enige ander relevante antwoord) (2x2) (4)
-
- 3.4 Goeie werksetiek beteken dat 'n persoon sy/haar werk ken en 'n positiewe lojale houding teenoor die werk en die werkgewer het. ✓
Dit sluit eienskappe soos doeltreffendheid, eerlikheid, integriteit en rekenpligtigheid in. ✓ (2x1) (2)
-
- 3.5 Voorsien in basiese behoeftes soos werksgeleenthede en behuising✓/grondverspreiding en hervorming. ✓
Ontwikkeling van menslike hulpbronne deur middel van onderwys en opleiding ✓
Bou die ekonomie deur die lae vlakke van investering en werkloosheid aan te spreek ✓
Demokratisering van die staat en die samelewing deur te fokus op al drie sfere van die regering om sosio-ekonomiese ontwikkeling te fasiliteer ✓
Implementering van HOP deur behoorlike beplanning en koördinering ✓
(Enige 2x1) (2)
-

[12]

VRAAG 4 (LU3AS1; LU3AS3)

/16/

DEBITEURE JOERNAAL VAN HANSENS SKRYFBEHOEFTE VIR MEI 2012

Dok nr	Dag	Besonderhede	Folio	Verko pe	Koste van verkope
HAN45	3	Soltech Stelsels ✓	D1	625✓	500✓✓
HAN46	8	General Electric Toebehore ✓	D2	825✓	660✓✓
HAN47	20	Soltech Stelsels ✓	D1	1 200✓	960✓✓
				2 650✓	2 120✓

(14÷2) (7)

DEBITEURE GROOTBOEK VAN SOLTEC STELSELS
Soltech Stelsels D1

Datu m		Besonderhede	Folio	Debiet	Krediet	Balans
Mei	1	Rekening gelewer ✓				1 000✓
	3	Faktuur HAN45✓	DJ✓	625✓		1 625✓
	15	Kwitansie KS 015✓	CRJ✓		1 625✓	-✓
	20	Faktuur HAN47 ✓	DJ✓	1 200✓		1 200✓
	28	Kwitansie KS 017✓	CRJ✓		500✓	700✓

(18÷2) (9)
[16]

VRAAG 5 (LU3AS3)

/26/

5.1 5.1.1

$$\begin{aligned}
 \text{Wins} &= \text{verkope} - \text{Koste van verkope} \\
 &= R 22\,500 - R 15\,000 \checkmark \\
 &= R 7\,500 \checkmark \\
 \text{Persentasie wins} &= R 7\,500 \times \frac{100}{R 15\,000} \checkmark \\
 &= 50\% \checkmark
 \end{aligned}$$

(4÷2) (2)

5.1.2

$$\begin{aligned}
 \text{Verkope} &= \text{Koste van verkope} + \text{winsopslag} \checkmark \\
 &= R 10 + (R 10 \times 30\%) \checkmark \\
 &= R 10 + R 3 \checkmark \\
 &= R 13 \checkmark
 \end{aligned}$$

(4÷2) (2)

5.1.3

$$\begin{aligned}
 \text{Koste van verkope} &= \text{verkope} \times \frac{100}{\text{winsopslag\% plus 100}} \checkmark \\
 &= R 13 \times \frac{100}{130} \checkmark \\
 &= R 10 \checkmark
 \end{aligned}$$

(4÷2) (2)

5.2

SOLI DEO MUSIEK-INSTRUMENTE
BALANSSTAAT OP 29 FEBRUARIE 2012

	BATES	
	NIE-BEDRYFSBATES	
	Vaste Bates	NOTA 1
		655 000√
	BEDRYFSBATES	218 115√
	Handelsvoorraad	162 850√
	Debiteure kontrole	25 850√
	Kontant en kontant-ekwivalente	NOTA 2
		29 415√
	TOTAAL BATES	873 115 (½ punt)
	EIENAARSBELANG EN LASTE	
	EIENAARSBELANG	
	Kapitaal	NOTA 3
		349 456√
	LANGTERMYN LASTE	475 000√
	Verbandlening	475 000√
	BEDRYFSLASTE	48 659√
	Krediteurekontrole	48 659√
	TOTALE EIENAARSBELANG EN LASTE	873 115 (½ punt)

(11)

SOLI DEO MUSIEK-INSTRUMENTE
BALANSSTAATNOTAS

1	VASTE BATES/TASBARE BATES	
	Geboue	530 000√
	Voertuie	125 000√
		655 000 (½ punt)
2	KONTANT EN KONTANT EKWIVALENTE	
	Bank	9 760√
	Kontant voorhande	19 655√
		29 415 (½ punt)
3	KAPITAAL/EIENAARSBELANG	
	Saldo (aan die einde van die vorige jaar - 28 Februarie 2011)	356 000√
plus	Netto wins	29 956√
minus	Onttrekkings	(36 500)√
	Saldo (aan die einde van die huidige jaar - 29 Februarie 2012)	349 456√

(9)
[20]

VRAAG 6 (LU4AS1)**/14/**

- 6.1 Volharding ✓, Hard Werk ✓, Begeerte ✓ (Enige 2) (2)
- 6.2 Informele Sektor ✓, sy is 'n smous ✓ (2)
- 6.3 Sy het geen klante gehad nie ✓ (1)
- 6.4
STERKTE	<u>Jare van ervaring/diploma in rekenaars ✓</u>	(1)
SWAKHEID	<u>Beperkte finansiële hulpbronne ✓</u>	(1)
GELEENTHEID	<u>Groot kliëntebasis/Uitbreidingsmoontlikhede ✓</u>	(1)
BEDREIGING	<u>Sy het geen kliënte gehad nie ✓</u>	(1)
- 6.5
1.	<u>Doelwitte ✓</u>	
2.	<u>Uitvoerende opsomming ✓</u>	
3.	<u>Finansiële plan ✓</u>	
4.	<u>Bemerkingsplan ✓</u>	
5.	<u>Bedryfsaktiwiteite/Menslike hulpbronplan ✓</u>	(5)

VRAAG 7 (LU4AS3)**/7/**

- 7.1 In besit van twee tot twintig vennote ✓
Onbeperkte aanspreeklikheid vir skulde ✓
Moet ontbind word in geval van verandering in lidmaatskap ✓
Kontraktuele ooreenkoms kan woordeliks of mondelings wees. ✓
Daar is geen wetlike vereistes wanneer 'n vennootskap begin word. ✓
(Enige ander relevante antwoord) (Enige 3) (3)
- 7.2 **VOORDELE:**
Aparte regsentiteit ✓, Onbeperkte kontinuïteit ✓, Beperkte aanspreeklikheid ✓
Dit is makliker om op te rig aangesien daar minder wetlike vereistes is
vergeleke met maatskappye. ✓
(Enige ander relevante antwoord) (Enige 2)
- NADELE:**
Kapitaal is beperk tot wat tien lede kan bydra ✓
Slegs natuurlike persone kan lede van die BK wees ✓
'n Lid van die BK kan persoonlik aanspreeklik gehou word vir die verlies van die
BK ✓
(Enige ander relevante antwoord) (Enige 2) (4)

TOTAAL: 100

